

28 ta' Marzu, 1960

Imhallee:—

Onor. Dr. Jos. Flores, B.L., Can., LL.D.

Il-Pulizija

versus

Emanuel Spiteri

**Rekwizizzjoni — Preskrizzjoni — Terminu — Art. 18
tal-Att II tal-1949 — Art. 686(1) tal-Kodiċi Kriminali.**

Ir-reat ta' min jonqos li jobdi ordni ta' rekwizizzjoni, għax ma jikkonsenjazz lid-Dipartiment tad-Djar id-dar rekwizizzjoni uata fiż-żmien lilu prefiss, hu reat ta' natura permanenti; u konsegwentement, kull terminu li jkun prefiss fir-rekwizizzjoni għall-konsenja ta' d-wievet l-id-Dipartiment hu biss indikattiv taż-żmien m'inn meta tibda l-ommissjoni penali tar-rilazz tal-fond lil-amministrazzjoni. J'sta' jkun hemm ċirkustanzi li jkunu jġġustifikaw in-nuqqas tal-konsenja; iżda malli dawk ic-ċirkustanzi ma jibqgħuz, u tkun għadha veljanti r-rekwizizzjoni, jibda jgħaddi l-obligu tal-konsenja tal-fond, li jkompli sakemm l-obligat ma jirrimedjaz.

Għaldaqstant, il-preskrizzjoni ta' sena preskritta mill-ligi għal dan ir-reat tibda tghaddi malli jispicċaw l-effetti tal-ordni tar-rekwizizzjoni, u sakemm dan l-ordni jkun għadu jsehh ma jibdx t-għaddi t-terminu tal-preskrizzjoni.

Il-Qorti:— Rat l-imputazzjoni magħmula mill-Pulizija kontra Emanuel Spiteri quddiem il-Qorti tal-Magistrati ta'

Malta illi l-Gżira fl-4 ta' Frar, 1958 huwa naqas li jikkonforma ruħu mar-Requisition Order nru. 17690 biex jagħti l-pussess tal-bini nru, 173, Sliema Wharf, Gżira, billi jagħti 6-6wieviet tal-post lid-Dipartiment tal-Bini u Rikostruzzjoni;

Rat is-sentenza tad-29 ta' Ottubru, 1959, li biha dik il-Qorti irrespingiet l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni tal-azzjoni kriminali opposta mill-imputat, sabet lill-imputat hati, u kkundannatu għal multa ta' ħames liri, skond l-artikoli 4 (1) u 17 (1) tal-Att nru. II tal-1949;

Rat ir-rikors ta' l-istess Emanuel Spiteri li bih appella mill-imsemmija sentenza u talab li jiġi liberat minn kull imputazzjoni u piena;

Trattat l-appell;

Ikkunsidrat;

B'Requisition Order tal-31 ta' Jannar 1958, notifikat fl-4 ta' Frar 1958, gie ordnat lill-appellanti, bħala sid il-fond 173, Sliema Wharf, Gżira, li jitleq "forthwith" il-pussess ta' l-fond u jikkonsenja 6-6wieviet "forthwith" lid-Dipartiment tax-Xogħolijiet u Rikostruzzjoni;

Fil-11 ta' Frar 1959 l-appellanti nforma lid-dipartiment, illi l-fond kien mikri li John Agius Ferranti, u in segwitu talab li meta jivvaka jkun jista' jzommu għalih. Din it-talba ma gietx milquha, u meta l-fond ivvaka l-appellanti zammu biex jirriparah, u fl-1 ta' Novembru 1958 huwa kriegħ lil Anthony Borg Cardona. Meta sar jaf b'dan, id-dipartiment halla lill-inkwilin jokkupa l-fond billi dan ma kellux dar oħra u pproċeda kontra l-appellanti b'ċitazzjoni mahruġa fit-12 ta' Settembru, 1959;

Ikkunsidrat;

L-appellanti oppona l-preskrizzjoni tal-azzjoni kriminali:

Bl-artikolu 18 tal-Att II tal-1949 l-azzjoni kriminali għar-reat attribwit lill-appellanti hija preskrivibbli fi żmien sena;

Billi, skond l-artikolu 686 (1) tal-Kodiċi Kriminali, id-dekorrenza tat-termini tal-preskrizzjoni għar-reati konsumati tibda mil jum tal-konsumazzjoni u għal daww permanenti mil jum li fih ma tibqax il-permanenza tar-reat, irid l-ewwel jiġi stabilit, għad-definizzjoni tal-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni opposta mill-appellanti, jekk ir-reat attribwit lilu huwiex ta' natura istantanea jew permanenti;

Fuq il-kriterji li joffru d-dottrina u l-gurisprudenza, fin-nuqqas ta' definizzjoni fil-liġi, fir-reat istantanew, fil-mument stess li jikkonkorru l-elementi kostituttivi tiegħu r-reat huwa konsumat u eżawrit, allavolja jibqgħu l-effetti tal-vjolazzjoni tal-liġi, bħal l-każ ta' omicidju, leżjonijiet personali, serq. Fir-reat permanenti, għalkemm ir-reat jiġi konsumat meta jkunu realizzati l-elementi essenzjali tiegħu, l-istess reat ma jiġix eżawrit, imma jibqa' stat ta' konsumazzjoni sa kemm jibqa' fil-poter tal-aġent li jwaqqaf, b'mod effikaċi quddiem il-liġi, li stat antiġuridiku kreat bl-att inizjali pożittiv jew negattiv, bħal każ ta' sekwestru tal-persuna, pussess illegali ta' armi. Hekk il-Qorti tal-Kassazzjoni Taljana (Repertorio, 1956, col. 2300): "Il reato istantaneo con effetto permanente si concreta in un unico atto di volontà seguito da una situazione antiġuridica che si protrae indipendentemente da un ulteriore atto volitivo dell'agente, mentre nel reato permanente la volontà criminosa, perdurante oltre il primo momento consumativo del reato, può essere fatta cessare dalla stessa volontà del soggetto attivo";

Meta, imbghad, il-vjolazzjoni tal-liġi tkun tikkonsisti f'ommissjoni — "reati omissivi" — u ikun hemm stabbilit terminu għall-osservanza tal-liġi, sabiex tkun tista' tiġi determinata n-natura istantanea jew permanenti tar-reat. irid qabel jiġi eżaminat jekk it-terminu jkunx essenzjali, fis-sens li l-iskadenza tiegħu tkun twassa' għal preġudizju definittiv tal-interess tutelat mil-liġi, jew inkella ikunx biss indikattiv tal-inizju tal-ommissjoni penali;

Hekk il-Qorti tal-Kassazzjoni (ibidem): "Per distinguere nella categoria dei reati omissivi quelli istantanei da quelli permanenti, deve accertarsi se la norma stabilisca il termine di un obbligo di fare con pregiudizio definitivo del bene protetto, o come inizio di un' omissione che si protrae nel tempo e che possa essere interrotta col compimento dell'obbligo";

B'applikazzjoni ta dan il-kriterju l-istess tribunal ir-ritjena (ibidem) illi: "L'art. 21 . . . nello stabilire che i datori di lavoro devono comunicare entro cinque giorni al competente ufficio di collocamento il nome e la qualifica dei lavoratori di cui sia cessato il rapporto di lavoro, intende proteggere la situazione dei lavoratori per tutte le eventuali forme di assistenza e reimpiego; da ciò si desume che il pregiudizio dell' interesse protetto si inizia dopo il quinto giorno dalla cessazione del rapporto di lavoro e continua per tutto il tempo dell' omissione fino a quando l'obbligato non compie la comunicazione prescritta";

L-istess konċett gie ribadit mill-istess tribunal (Repertorio, 1956, 2300) f'każ ieħor, fejn gie ritenut illi: "Ove sia fissato un termine per l'adempimento di un obbligo assistito da una sanzione penale, in caso di inosservanza il reato è istantaneo o permanente a seconda che la funzione del predetto termine sia di natura essenziale, nel senso che con la sua scadenza resta irrimediabilmente pregiudicato l'interesse protetto, ovvero sia soltanto indicativa, nel senso che la sua scadenza rappresenta bensì un momento iniziale dello stato antiguiridico, ma è tutt'ora possibile all'agente di salvaguardare quell' interesse, provvedendo, per quanto tardivamente, all' ottemperanza del proprio dovere. E' reato permanente la contravvenzione ad una ordinanza del sindaco, che abbia imposto la costruzione di alcuni gabinetti di decenza, fissando all'uopo un termine";

Fuq azzjoni eżerċitata fis-sena 1927 għall-inosservanza tal-obligu ta' denunċja fi żmien erba' u għoxrin siegħa ta' quadrupedi soggetti għar-rewkizzjoni, l-istess Kassazzjoni (Giuris. It., 1928, p. 11, col. 261) irritjeniet illi, għalkemm il-fatt kien jirrisali għal 1924, ir-reat kien permanenti, u osservat: "E la sanzione di questo particolare

carattere di permanenza del reato deriva dalla necessità che il legislatore tenne presente di porre in ogni tempo le autorità competenti, per le alte e imprescindibili finalità della sicurezza dello Stato, in grado di conoscere esattamente il numero e il luogo in cui si trovano i quadrupeli o gli altri mezzi di trasporto che possono eventualmente essere requisiti per i bisogni dell' esercito e della marina”;

Din il-Qorti, mbghad, fil-kawża “La Polizia vs. Concetta Carestia”, decizja fl-20 ta' Mejju, 1916, fejn l-imputata kienet naqset bhala forestjera li tipproduci fiz-żmien prefiss id-dokumenti rikjesti mil-liġi, wara li għamlet riferenza għad-decizjoni tal-istess tribunal “Polizia vs. Marziale” (Koll. IX u. 210), qalet hekk: “Lo spirare del termine di due giorni entro cui per legge il forestiere è in dovere di adempiere quella formalità non esaurisce l'azione criminale, ma ne segna l-inizio, perchè è da quel momento che lo stato della illegale dimora, posto in essere colla inosservanza di quella formalità, incomincia a sussistere. La violazione della legge non ista semplicemente nella inosservanza di quel termine, ma nella permanenza del forestiere in queste isole, senza aver adempiuto a quella formalità entro il debito termine, così come nel reato di resistenza alla leva la violazione non consiste nel non rispondere alla chiamata in servizio nel termine prefisso, ma nella contumacia dopo l'appello Quella inosservanza pertanto costituisce un reato permanente, ed esso perdura finchè il forestiere non vi ponga termine colla propria desistenza, come sarebbe l'allontanamento da queste isole o il mutamento dello stato di straniero in quello di nazionale. Da tale momento incominciarebbe il termine prescrittivo”;

Fl-appell kriminali “Pulizia vs. Dr. Bartolo (Kol. XXX-IV-543) din il-Qorti rritjeniet illi huwa ta' natura permanenti r-reat previst fl-artikolu 7 tar-Raba' Ordinanza Sanitarja (illum Kap. 109), li jippreskrivi lit-tabib li, f'każ ta' mard kontagjus, jirrapporta “minnufih” — “forthwith” — lill-awtorità sanitarja, u li, sakemm tibqa' il-marda, it-tabib huwa obligat li jirrapporta;

Ikkunsidrat;

Blex tiġi determinata f'każ konkret in-natura tar-reat il-kriterju hu dak, indikat mid-dottrina u mill-ġurisprudenza, tal-analisi tal-obbjett ġuridiku tar-reat jew tad-dritt formanti oġġett tal-vjolazzjoni (Garraud, 1, p. 189; Pescatore, Proc. Civ. e Crim., VII, p. 11, s. 2; "Pulizija vs. Dr. Bartolo", Koll. XXX-IV-543);

Fil-każ preżenti r-rekwizizzjoni tal-fond giet mahruġa, bis-saħħa tal-artikolu 4 tal-Att Nru. II tal-1949, "in the public interest, for providing living accomodation to persons and for ensuring a fair distribution of living accomodation", u ġie nġunt lill-appellanti li jirrilaxxa l-fond "forthwith";

L-interess publiku tutelat mil-liġi huwa l-provvista ta' abitazzjoni lin-nies u d-distribuzzjoni xierqa tad-djar mill-amministrazzjoni. Ir-reat jikkonsisti fin-nuqqas ta' ottemperament, mingħajr skuża legittima, għall-ordni tal-amministrazzjoni għar-rilaxx tal-fond lilha għal dak l-oġġett. Sakemm l-amministrazzjoni tibqa' privata mill-mezz li bih tkun tista' tilhaq li skop tal-liġi, u jibqa' hekk preġudikat l-interess tutelat, u sakemm dan il-preġudizzju jkun jista' jitwaqqaf bir-ri'axx tal-fond mill-obligat, tibqa' tavvera ruħa l-vjolazzjoni tal-liġi u tibqa' l-permanenza tal-konsumazzjoni tar-reat. Konsegwentement kull xorta ta' terminu li jkun prefiss fir-rekwizizzjoni — f'tant żmien jew minnufih — huwa biss indikattiv taż-żmien minn meta tibda l-ommissjoni penali tar-rilaxx tal-fond lil-amministrazzjoni Jista' jkun hemm ċirkustanzi li jkun jiġġustifikaw in-nuqqas tal-konsenja. Izda malli dawk iċ-ċirkustanzi ma jibqgħux, u tkun għadha veljanti r-rekwizizzjoni, jibda jiddekorri l-obligu għall-konsenja tal-fond, li jkompli sa kemm l-obligat ma jirrimedjax;

Ir-rekwizizzjoni in kwistjoni giet notifikata lill-appellanti fl-4 ta' Frar, 1958. F'dak iż-żmien l-appellanti ma setgħax jirrilaxxa l-fond billi dan kien mikri minn qabel ir-rekwizizzjoni. Meta l-fond ir-ritorna f'idejn l-appellanti, u ma kienetx giet milqugħa t-talba tiegħu biex iżommu għalih, u r-rekwizizzjoni kienet għadha veljanti, huwa, flok irrilaxxjah, żammu biex jagħmel fih xi riparazzjonijiet, u fl-1 ta' Novembru, 1958 huwa kriegħ lill-haddieħor; B'konsideraz-

zjoni lejn l-inkwilin il-gdid li ma kellux dar oħra d-dipartiment ma baqgħax jinsisti għar-rilaxx tal-fond. B'dan il-mod, minn mindu l-fond rritorna f'idejn l-appellanti, u beda hekk jiddekorri l-obligu tal-appellanti li jikkonsenjha lill-amministrazzjoni, u ma tul iż-żmien li l-fond dam għandu sa qabel l-1 ta' Novembru, 1958, meta spiċċa l-interess tal-amministrazzjoni għar-rilaxx tal-fond, l-appellanti, jekk ma kienx hemm skuża legittima, kien qiegħed ininterrottament jikser il-liġi;

L-azzjoni kriminali giet eżerċitata b'ċitazzjoni tat-tmax (12) ta' Settembru, 1959. Ma rriżultax meta ċ-ċitazzjoni giet notifikata lill-appellanti, però rriżulta li huwa deher quddiem il-Qorti l-ewwel darba fl-ewwel (1) ta' Ottubru, 1959. Hekk billi l-permanenza tal-fatt inkriminat virtwalment spiċċat fl-ewwel (1) ta' Novembru, 1958, l-istess azzjoni giet eżerċitata fiż-żmien utili ta' sena kif trid il-liġi;

Id-data tal-erbgha (4) ta' Frar, 1958, imsemmija fl-att ta' ċitazzjoni, li tikkorrispondi għal dik tan-notifika lill-appellanti tar-Requisition Order, tindika biss meta, skond ma gie dedott fl-istess ċitazzjoni, suppost li beda' l-obligu tal-appellanti li jirrilaxxja l-fond, iżda mhix ta' ostakolu għall-imputabbiltà ta' l-appellanti fuq ir-riżultanzi proċesswali dwar l-inizju reali ta' dak l-obligu tiegħu;

Għalhekk l-eċċezzjoni tal-estinzjoni tal-azzjoni kriminali mħabba l-preskrizzjoni mhix fondata, u hi miċħuda;

Ebda skuża valida fil-liġi ma wera l-appellanti għannuqqas tiegħu, kif irriżulta, li jikkonforma ruħu mar-rekwizizzjoni;

Għalhekk;

Tiċħad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata.